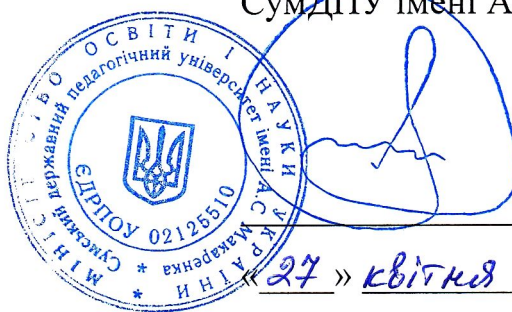


Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

СумДПУ імені А. С. Макаренка



проф. **Юрій ЛЯННОЙ**

27 » квітня 2024 року

**Програма фахового вступного випробування
з української мови і літератури
для вступу
за ступенем бакалавр
на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра (спеціаліста)**

Розглянута на засіданні
приймальної комісії
«27» 2024 року
Протокол № «10»


Суми 2024

Програма фахового вступного випробування з української мови та літератури для вступу на навчання за ступенем бакалавр на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра (спеціаліста) спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Ухвалена на засіданні кафедри української мови і літератури
«3» квітня 2024 р. Протокол № 10

Завідувач кафедри  проф. Олена СЕМЕНОГ

Голова фахової атестаційної комісії

 доц. Вікторія ГЕРМАН

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму фахового вступного випробування з української мови розроблено з урахуванням чинних програм з української мови і літератури для абітурієнтів для вступу за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Вступне випробування проводиться у формі усної відповіді.

Оцінювання за 200-бальною шкалою. Критерії оцінювання додаються.

УКРАЇНСЬКА МОВА

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Предметні уміння та навички
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	<p>Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i>. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення <i>йо,ьо</i>. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовження м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови.</p>	<p>Абітурієнт повинен вміти: Розташовувати слова за алфавітом; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм (згідно з додатком); визначати звукове значення букв у словах; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i>; розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила</p>
2. Лексикологія. Фразеологія	<p>Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професій-на, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.</p>	<p>Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні</p>
3. Будова слова. Словотвір	<p>Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова</p>	<p>Визначати значущі частини й закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні</p>

<p>4. Морфологія. 4.1. Іменник</p>	<p>Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань <i>пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно</i> і под.)</p>	<p><i>Розпізнавати</i> іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізнити правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями</p>
<p>4.2. Прикметник</p>	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників</p>	<p><i>Розпізнавати</i> й відмінювати прикметники; визначати розряди прикметників за значенням; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; відрізнити правильні форми прикметників від помилкових</p>
<p>4.3. Числівник</p>	<p>Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат</p>	<p><i>Розпізнавати</i> й відмінювати числівники; відрізнити правильні форми числівників від помилкових; правильно використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат</p>
<p>4.4. Займенник</p>	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників</p>	<p><i>Розпізнавати</i> й відмінювати займенники; відрізнити правильні форми займенників від помилкових, правильно використовувати їх у мовленні; правильно писати неозначені й заперечні займенники</p>
<p>4.5 Дієслово</p>	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і</p>	<p><i>Розпізнавати дієслова</i>, особливі форми дієслова, безособове дієслово; визначати види, часи й способи дієслів; відрізнити правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів <i>Розпізнавати дієприкметники</i>(зокрема відрізнити їх від дієприслівників), визначати їхні</p>

	<p>пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот</p>	<p>морфологічні ознаки й синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники, дієприкметникові звороти та безособові форми на -но, -то в мовленні.</p> <p><i>Розпізнавати</i> дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами</p>
4.6. Прислівник	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу</p>	<p><i>Розпізнавати</i> прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізняти правильні форми ступенів порівняння прислівників від помилкових; правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні</p>
4.7. Службові частини мови	<p>Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одичні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.</p> <p>Частка як службова частина мови. Правопис часток</p>	<p><i>Розпізнавати</i> прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні</p> <p><i>Розпізнавати</i> сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізняти сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні</p> <p><i>Розпізнавати</i> частки, правильно писати частки</p>
4.8. Вигук	<p>Вигук як частина мови. Правопис вигуків</p>	<p><i>Розпізнавати</i> вигуки й правильно їх писати</p>

5. Синтаксис 5.1. Словосполучення	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.	<i>Розрізняти</i> словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)	<i>Розрізняти</i> речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за будовою, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком	<i>Визначати</i> структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення. Правильно вживати тире між підметом і присудком
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.	<i>Розпізнавати</i> види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні

<p style="text-align: center;">5.2.3. Односкладні речення</p>	<p>Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)</p>	<p><i>Розпізнавати</i> типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні</p>
<p style="text-align: center;">5.2.4. Просте ускладнене речення</p>	<p>Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні</p>	<p><i>Розпізнавати</i> просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями й реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них</p>
<p style="text-align: center;">5.2.5. Складне речення</p>	<p>Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення</p>	<p><i>Розпізнавати</i> складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті.</p>
<p style="text-align: center;">5.2.5.1. Складносурядне речення</p>	<p>Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні</p>	<p><i>Розпізнавати</i> складносурядні речення; комунікативно доцільно використовувати їхні виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні</p>

5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них	<i>Розпізнавати</i> складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними; визначати основні види підрядних частин, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні	<i>Розпізнавати</i> безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому	<i>Розпізнавати</i> складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	<i>Замінювати</i> пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції	<i>Розпізнавати</i> стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування

<p style="text-align: center;">7. Розвиток мовлення</p>	<p>Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів</p>	<p><i>Уважно читати</i>, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання</p>
--	--	--

УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу (письменники, твори)	Предметні уміння та навички
1. Усна народна творчість	<p>Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.</p> <p>Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».</p> <p>Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль».</p> <p>Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку».</p> <p>Балада «Ой летіла стріла».</p>	<p>Абітурієнт повинен вміти:</p> <p><i>Розрізняти</i> види і жанри усної творчості: різновиди календарно-обрядових пісень (щедрівки, коляки, веснянки, русальні, купальські і жнивварські пісні); суспільно-побутові, історичні й родинно-побутові пісні; думи, балади;</p> <p><i>Визначати</i> провідні мотиви усної народної творчості, їхні художні особливості. <i>Розрізняти</i> літературні роди, види і жанри. <i>Співвідносити</i> літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією. <i>Визначати</i> тему, ідею, проблематику літературних творів.</p> <p><i>Характеризувати</i> літературних героїв, коментувати їх вчинки. <i>Визначати</i> художні образи і їхню роль у літературному творі. <i>Упізнавати</i> літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками і репліками. <i>Орієнтуватися</i> в сюжетах літературних творів. <i>Визначати</i> сюжетні та позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості. <i>Визначати</i> провідні мотиви ліричних творів. <i>Аналізувати</i> мову літературного твору. <i>Знаходити</i> художні засоби і визначати їхню роль у літературних творах. <i>Співвідносити</i> фрагмент літературного твору з його назвою та автором. <i>Співвідносити</i> письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори. <i>Знати</i> псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань.</p> <p><i>Пояснювати</i> поняття «розстріляне відродження», «київські неокласици», «празька школа поетів», «шістдесятництво», «дисиденство»; орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури.</p>
2. Давня українська література	<p>«Слово про похід Ігорів»</p> <p>«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги)</p> <p>Григорій Сковорода. «De libertate», «Всякому місту – звичай і права...», «Бджола та Шершень».</p>	<p><i>Характеризувати</i> літературних героїв, коментувати їх вчинки. <i>Визначати</i> художні образи і їхню роль у літературному творі. <i>Упізнавати</i> літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками і репліками. <i>Орієнтуватися</i> в сюжетах літературних творів. <i>Визначати</i> сюжетні та позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості. <i>Визначати</i> провідні мотиви ліричних творів. <i>Аналізувати</i> мову літературного твору. <i>Знаходити</i> художні засоби і визначати їхню роль у літературних творах. <i>Співвідносити</i> фрагмент літературного твору з його назвою та автором. <i>Співвідносити</i> письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори. <i>Знати</i> псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань.</p> <p><i>Пояснювати</i> поняття «розстріляне відродження», «київські неокласици», «празька школа поетів», «шістдесятництво», «дисиденство»; орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури.</p>
3. Література кінця XVIII – початку XX ст.	<p>Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка»</p> <p>Г. Квітка-Основ'яненко. «Маруся»</p> <p>Тарас Шевченко. «Катерина», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля...»), «І мертвим, і живим, і ненародженим...», «Заповіт»</p> <p>Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»</p> <p>Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я»</p> <p>Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1,4 частини)</p> <p>Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля»</p> <p>Іван Франко. «Чого являється мені у сні?...», «Мойсей», «Захар Беркут»</p>	<p><i>Характеризувати</i> літературних героїв, коментувати їх вчинки. <i>Визначати</i> художні образи і їхню роль у літературному творі. <i>Упізнавати</i> літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками і репліками. <i>Орієнтуватися</i> в сюжетах літературних творів. <i>Визначати</i> сюжетні та позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості. <i>Визначати</i> провідні мотиви ліричних творів. <i>Аналізувати</i> мову літературного твору. <i>Знаходити</i> художні засоби і визначати їхню роль у літературних творах. <i>Співвідносити</i> фрагмент літературного твору з його назвою та автором. <i>Співвідносити</i> письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори. <i>Знати</i> псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань.</p> <p><i>Пояснювати</i> поняття «розстріляне відродження», «київські неокласици», «празька школа поетів», «шістдесятництво», «дисиденство»; орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури.</p>
4. Література XX ст.	<p>Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo»</p> <p>Василь Стефаник. «Камінний хрест»</p> <p>Ольга Кобилянська. «Valse melancolique»</p> <p>Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня»</p> <p>Микола Вороний. «Блакитна Панна»</p> <p>Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...»</p> <p>Павло Тичина. «О панно Інно», «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...»</p>	<p><i>Характеризувати</i> літературних героїв, коментувати їх вчинки. <i>Визначати</i> художні образи і їхню роль у літературному творі. <i>Упізнавати</i> літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками і репліками. <i>Орієнтуватися</i> в сюжетах літературних творів. <i>Визначати</i> сюжетні та позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості. <i>Визначати</i> провідні мотиви ліричних творів. <i>Аналізувати</i> мову літературного твору. <i>Знаходити</i> художні засоби і визначати їхню роль у літературних творах. <i>Співвідносити</i> фрагмент літературного твору з його назвою та автором. <i>Співвідносити</i> письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори. <i>Знати</i> псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань.</p> <p><i>Пояснювати</i> поняття «розстріляне відродження», «київські неокласици», «празька школа поетів», «шістдесятництво», «дисиденство»; орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури.</p>

	<p>Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду...»</p> <p>Микола Хвильовий. «Я (Романтика)»</p> <p>Юрій Яновський. «Майстер корабля»</p> <p>Володимир Сосюра. «Любів Україну»</p> <p>Валер'ян Підмогильний. «Місто»</p> <p>Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом»</p> <p>Микола Куліш. «Мина Мазайло»</p> <p>Богдан-Ігор Антонич. «Різдво»</p> <p>Олександр Довженко. «Зачарована Десна»</p> <p>Андрій Малишко «Пісня про рушник»</p> <p>Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина», «Задивляюсь у твої зіниці...», «Лебеді материнства».</p> <p>Олесь Гончар. «Модри Камень»</p> <p>Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном»</p> <p>Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...»</p> <p>Іван Драч. «Балада про соняшник»</p> <p>Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Маруся Чурай»</p>	<p>Абітурієнт повинен знати такі теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> - літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика; - лірика і її тематичні різновиди та жанри: інтимна, громадянська (патріотична), пейзажна, філософська; верлібр, ліричний вірш, пісня, послання, сонет; - епос та його жанри: новела, повість, роман, різновиди повісті та роману, усмішка; - драма та її жанри: власне драма, драма-феєрія, комедія, трагікомедія; - ліро-епос та його жанри: байка, балада, дума, історична пісня, поема; - літературні напрями, стилі, течії: бароко, класицизм, реалізм, модернізм (експресіонізм, імпресіонізм, символізм, неокласицизм, неоромантизм); постмодернізм як явище в сучасному літературному процесі; - ліричний герой, персонаж, прототип, художній образ;
<p>5. Твори українських письменників-емігрантів</p>	<p>Іван Багряний. «Тигролови»</p> <p>Євген Маланюк. «Уривок з поеми»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - тема, ідея, мотив, проблематика художнього твору; конфлікт у драматичному творі; - композиція художнього твору (сюжет, сюжетні й позасюжетні елементи); - види комічного: бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, трагестія; - художні засоби: алегорія, алітерація, алюзія, анафора, антитеза, асонанс, гіпербола, епітет (постійний епітет), епіфора, інверсія, метафора, метонімія, оксиморон, паралелізм, персоніфікація, порівняння, рефрен, риторичне звертання, риторичне запитання, символ, тавтологія.
<p>6. Сучасний літературний процес (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)</p>	<p>Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище</p>	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Максимальна кількість балів, яку можна отримати внаслідок складання фахового вступного іспиту – 200 балів. 100 балів і вище означає, що іспит успішно складено. Результат до 100 балів оцінюється як «Незадовільно», вступне випробування вважається не складеним і абітурієнт не допускається до подальшої участі в конкурсі.

200-100 балів - іспит склав

176-200 балів - абітурієнт здатен повно і змістовно розкрити суть поставленого запитання і продемонструвати досконале зі стильового боку логічне мовлення. Абітурієнт має володіти знаннями про життя і творчість письменників, історичне тло їхньої творчості, розуміти й аргументовано тлумачити художні тексти. Відповідь має бути відзначатися глибиною розуміння твору, світоглядних позицій автора, умінням підбирати необхідні приклади, порівнювати, дискутувати, робити слушні посилання на літературознавчі та критичні праці. Абітурієнт повинен формулювати належні висновки і виявляти власне ставлення до прочитаного. При розгляді конкретного твору має продемонструвати належне розуміння літературознавчих понять, термінів, жанрово-стилістичних особливостей, ідейного змісту, підтексту твору і літературного процесу в цілому. Відповіді чіткі, послідовні, логічні, наукові, без мовленнєвих помилок. Відповіді на додаткові питання аргументовані.

Абітурієнт виявляє глибокі знання мовної системи, усвідомлено їх застосовує під час коментування, пояснення мовних явищ та фактів; з'ясовує причинно-наслідкові зв'язки у виявленні мовних закономірностей та законів; самостійно здобуває знання, опрацьовуючи основну і додаткову літературу; використовує знання під час розв'язання пізнавальних завдань. Абітурієнт має ґрунтовні знання теоретичного матеріалу з усіх тем, передбачених програмою вступного іспиту, однак припускається незначних помилок; допускає неточність чи неповноту в окремих визначеннях (термінах), демонструє широку лінгвістичну компетенцію, але не завжди її достатньо для пояснення причинно-наслідкових зв'язків у мовній системі.

141-175 балів - абітурієнт має ґрунтовні знання теоретичного матеріалу з усіх тем, передбачених програмою вступного іспиту, однак припускається незначних помилок у трактуванні проблем літературного процесу, допускає неточність чи неповноту в окремих визначеннях (термінах), має незначні труднощі у вияві особистого ставлення до твору і схильний здебільшого покладатися на авторитетні оцінки літературознавців. Абітурієнт має ґрунтовні знання теоретичного матеріалу з усіх тем, передбачених програмою навчальної дисципліни, однак припускається незначних помилок у висвітленні проблем літературного процесу. У відповіді можуть спостерігатися поодинокі мовленнєві помилки, недостатня аргументація, яка в цілому свідчить про загальну ерудицію абітурієнта. Володіючи навчальним матеріалом, умінням робити висновки, узагальнювати й аналізувати особливості літературного процесу певного періоду чи конкретного твору з урахуванням світогляду автора, абітурієнт може допустити незначну помилку чи не досить глибоку обізнаність із суттю питань, що розглядаються. Абітурієнт має труднощі під час відповідей на додаткові питання, не посилається на додаткову літературу.

Абітурієнт володіє основним теоретичним матеріалом: знання виявляють оволодіння основною навчально-науковою літературою, але не виявляють ознайомлення з додатковою літературою; демонструє широку лінгвістичну компетенцію, але не завжди її достатньо для пояснення причинно-наслідкових зв'язків у мовній системі. У цілому відповідь абітурієнта правильна, однак позбавлена належних аргументацій, послідовності; відповідь без належного аналізу наукових джерел, власної думки, критично-об'єктивного підходу до певного мовного явища; у процесі коментування опирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи.

100-140 балів - знання основ теоретичного курсу з літературознавчих дисциплін. У цілому відповідь абітурієнта правильна, однак позбавлена належних аргументацій,

послідовності; відповідь без належного аналізу наукових літературознавчих джерел, власної думки, критично-об'єктивного підходу до певного літературного явища чи твору. Аналізуючи літературні явища, абітурієнт допускає помилки. Відповідь абітурієнта не має належного творчого аспекту, характеризується наявністю помилок у визначеннях, хоча факти й загальні тенденції розвитку літератури в основному з'ясовуються і аналізуються.

Абітурієнт має фрагментарний та не завжди усвідомлений характер засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не переносить знання для застосування у нових умовах; у процесі коментування опирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи.

99-1 бал («Незадовільно») – іспит не склав

99-1 бал - абітурієнт не володіє фактичним матеріалом, плутається у визначеннях, не вміє систематизувати й узагальнювати, не розуміє художніх та літературознавчих текстів, демонструє нездатність висловити власну думку з приводу прочитаного, має досить поверхове уявлення про світоглядні концепції письменників та значення їхньої творчості. У відповіді відсутня логічність, аргументація, вона позбавлена необхідних прикладів і висновків, рясніє мовленнєвими помилками. Відсутність знань із основ теоретичної частини курсу. Абітурієнт не володіє знаннями з історії української літератури, не послуговується науковим термінологічним апаратом. Нерозуміння суті літературного процесу, невміння аналізувати тексти.

Абітурієнт слабо володіє теоретичним матеріалом, що зумовлено недостатнім опрацюванням навчально-наукової літератури: не володіє термінологією, помиляється під час побудови визначень, не може навести приклади. Абітурієнт не послуговується науковим термінологічним апаратом, виявляє нерозуміння суті мовних явищ.

АБІТУРІЄНТИ мають знати:

- умови розвитку української літератури і літературної критики від давніх часів до сучасності;
- ознаки стильових течій, естетичні засади літературних угруповань;
- особливості стильової манери письменників;
- основні дати життя і творчості митців;
- місце, роль і значення мистецької, просвітницької і громадської діяльності митців у культурному житті різних років.

АБІТУРІЄНТИ мають уміти:

- з'ясовувати особливості індивідуальної творчої манери письменників та порівнювати їх зі стильовими домінантами інших митців;
- кваліфіковано аналізувати художні тексти, передбачені програмою;
- узагальнювати, самостійно робити висновки;
- кваліфіковано аналізувати факти літературного процесу;
- виявляти і характеризувати традиції й новаторство у творчості письменника, в літературному процесі тощо.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агеєва В. Антологія модерну: обрис ХХ віку. К., 2011.
2. Агеєва В. Українська імпресіоністична проза. К., 1994.
3. Антологія світової літературно-критичної думки / За ред. М. Зубрицької. Львів, 2002.
4. Арібжанова І. М. Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису: навч. посіб. Київ: Київський університет, 2016. 159 с.
5. Бабій І. М. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: навч. посіб. для студентів ВНЗ. - Вид. 3-тє, перероб. і допов. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2016. 183 с.
6. Бідюк О. Психологічний аналіз мікрообразів художнього тексту (творчість Ліни Костенко). Луцьк, 2009.
7. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки. К., 2006.
8. Білоус П. Зародження української літератури. Житомир, 2001.
9. Білоус П.В. Історія української літератури ХІ – ХVІІІ ст. : навч. посібник /П. В. Білоус. – К., 2009.
10. Білоус П.В., Білоус О.П. Українська література ХІ – ХVІІІ ст. : навч. посібник для самостійної роботи студента. К., 2010.
11. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови: Академічна граматики української мови. Київ: Пульсари, 2004. 400 с.
12. Вінтонів М. О. Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви: монографія. Донецьк: Донецький нац. ун-т, 2013. 327 с.
13. Вступ до літературознавства: Хрестоматія /Упоряд. Н.Бернадська. К., 1995.
14. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. К., 2001.
15. Гнатюк М. Іван Франко і проблеми теорії літератури. К., 2011.
16. Головата Л. М. Тестові завдання з української пунктуації: 2-ге вид., переробл. і допов. Тернопіль: Вектор, 2016. 95 с.
17. Голомб Л. Три поети раннього українського модернізму: Олександр Олесь, Грицько Чупринка, Микола Філянський: Монографія. Ужгород, 2011.
18. Горбач Н. Життя та творчість Тараса Шевченка. Львів, 2005.
19. Грабович Г. До історії української літератури. К., 1997.
20. Григорій Сковорода на портреті і в житті. К., 2004.
21. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Львів, 1997.
22. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. К., 2008.
23. Демська-Будзуляк Л. Драма свободи в модернізмі. Пророчі голоси драматургії Лесі Українки. К., 2009.
24. Дзюба І. Спогади і роздуми на фінішній прямій / Вступ. ст. М.Г.Жулинського. К., 2008.
25. Дзюба І.Тарас Шевченко. К., 2005.
26. Дудик П. С. Синтаксис української мови. Київ: Академія, 2010. 384 с.
27. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Коць Т. А. Літературна норма і мовна практика: монографія. Ніжин: ТОВ «Вид-во «Аспект-Поліграф», 2013. 320 с.
28. Єфремов С. Історія українського письменства. К., 1995.
29. Жінка як текст: Емма Андіївська, Соломія Павличко, Оксана Забужко: фрагменти творчості і контексти /Упоряд. Л. Таран. К., 2002.
30. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. К., 2007.
31. Загнітко А. П. Лінгвістика тексту: теорія і практикум: навч.-метод. пос. Донецьк: ДонДУ, 2006. 289 с.
32. Загнітко А. П. Основи українського теоретичного синтаксису. Ч. І. Горлівка: ГДППМ, 2004. 227 с.
33. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис. Донецьк: ДонДУ, 2001. 662 с.

34. Загнітко А. Теорія сучасного синтаксису: монографія. Вид. 2-ге, виправл. і доп. Донецьк: ДонНУ, 2007. 294 с.
35. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури. Монографія. К., 2006.
36. Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство. К., 2003.
37. Іванишин П. Національний спосіб розуміння в поезії Т. Шевченка, Є.Маланюка, Л.Костенко: монографія. К., 2008.
38. Івашків В. Художня, літературознавча і фольклористична парадигма ранньої творчості Пантелеймона Куліша. Львів, 2009.
39. Ільницький М. Література українського відродження (напрями та течії в українській літературі 20-х – поч. 30-х рр. ХХ ст.). Львів, 1994.
40. Історія української літератури (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): У 2 кн. Кн. 1: Підручник /За заг. ред. О.Гнідан. К, 2005.
41. Історія української літератури (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): У 2 кн. Кн. 2: Підручник / За заг. ред. О.Гнідан. К., 2006.
42. Історія української літератури ХІХ ст.: У 2 кн. Кн. 1: Підручник /За ред. М.Жулинського. К., 2005.
43. Історія української літератури ХІХ ст.: У 2 кн. Кн. 2: Підручник /За ред. М.Жулинського. К., 2006.
44. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн.: Підручник. Кн. 1 : Перша половина ХХ ст. / За ред. В.Дончика. К., 1998.
45. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн.: Підручник. Кн. 2 : Друга половина ХХ ст. /За ред. В.Дончика. К., 1998.
46. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія: У 3 кн. К., 2001.
47. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ: Літера ЛДТ, 2011. 560 с.
48. Ковалів Ю. Письменство „розстріляного відродження”: від літературних угруповань до літературної дискусії. К., 2004.
49. Ковалів Ю. Українська поезія першої половини ХХ ст. К., 2000.
50. Коваль Л. М. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові: монографія. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 316 с.
51. Колібаба Л.М. Словник дієслівного керування. Київ: Либідь, 2016. 656 с.
52. Кравченко В.О., Єременко О.Р. Історія української літератури першої половини ХІХ століття: навчальний посібник. Суми, 2009.
53. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі кінця ХІХ – поч. ХХ ст. К., 1995.
54. Кульбабська О. Семантико-синтаксичні відношення рівня простого речення. *Типологія та функції мовних одиниць*: наук. журн. на пошану член-кореспондента НАН України Івана Романовича. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. № 2 (4). С. 104–116.
55. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження : Антологія 1917 – 1933: Поезія – проза – драма – есей /Упорядкув., передм., післямова Ю. Лавріненка. К., 2002.
56. Лаврінець, О. Я. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: підручник. Київ: Києво-Могилянська академія, 2019.
57. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Ю.Гром'яка, Ю.Коваліва. К., 2010.
58. Малютіна Н. Українська драматургія кінця ХІХ – початку ХХ ст.: навч. посібник. К., 2010.
59. Матвіїшин В. Український літературний європеїзм: монографія /Володимир Матвіїшин. К., 2009.
60. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 436 с.

61. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій: монографія. Вид. 2-ге, переробл. Луцьк: РВВ „Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. 393 с.
62. Мовна політика та мовна ситуація в Україні: аналіз і рекомендації / за ред. Ю. Бестерс-Дільгер. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 363 с.
63. Мойсієнко А. К. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис простого ускладненого речення. Київ: ППЯ. Січовик, 2006. 240 с.
64. Моренець В. Володимир Сосюра: Нарис життя і творчості. К., 1996.
65. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Сучасна українська літературна мова. Складне речення: посібник для студентів-філологів денної, заочної та екстернатної форм навчання. Херсон: Айлант, 2000. 148 с.
66. Наєнко М. Історія українського літературознавства: Підручник. К., 2001.
67. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За ред. Н. Волошиної. К., 2002.
68. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу: Хронопис кінця тисячоліття. Львів, 2001.
69. Огнєва Т. Відбиток часу в дзеркалі буття. К., 2008.
70. Ожоган В. М. Синтаксис української мови: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2010. 332 с.
71. Олексенко О. А. Сучасна українська мова. Морфологія: навч. посіб. - 2-е вид., допов. і випр. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2019. 274 с.
72. Павличко С. Теорія літератури. К., 2002.
73. Поети „Нью-Йоркської групи”. Антологія / Упоряд. текстів О.Г. Астаф'єва, А.О. Дністрового. Харків, 2003.
74. Поліщук Я. Література як геокультурний проект. К., 2008.
75. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Літературознавчі студії. Івано-Франківськ, 1998.
76. Попова І. С. Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (одиниця, зв'язок, модель): монографія. Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. 432 с. 23. Синтаксис української мови: хрестоматія: у двох частинах. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. Т. 1, 2.
77. Празька поетична школа. Антологія / Упоряд. текстів О.Г. Астаф'єва, А.О. Дністрового. Харків, 2004.
78. Синявський О. Норми української літературної мови. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 368 с.
79. Сімович В. Праці у 2-х т. Том 2: Літературознавство. Культура / Упоряд. Л.Ткач, О.Івасюк. Чернівці, 2005.
80. Скорський М. Тодось Осьмачка (життя і творчість). К., 2000.
81. Соловей Е. Українська філософська лірика. К., 1999.
82. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Я. Плющ. Київ: Вища школа, 2017. 414 с.
83. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. Київ: Знання, 2010. 374 с.
84. Сучасна українська літературна мова: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / С.О. Караман, О.В. Караман, М.Я. Плющ [та ін.]; за ред. С.О. Карамана. Київ: Літера ЛТД, 2011. 560 с.
85. Сучасна українська літературна мова: синтаксис / за ред. О.Д. Пономарева. Київ: Либідь, 2001. 256 с.
86. Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Берковець та ін.; за ред. А.К. Мойсієнка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Знання, 2013. 340 с.
87. Сучасна українська мова. Теоретично-практичний курс морфології: навч. посіб. / упор. Н.О. Руснак. Чернівці: ЧНУ «Рута», 2019.

88. Сучасна українська мова: навч. посіб. / упоряд.: Л. І. Дерев'янка, С. М. Дорошенко. Полтава: ПолтНТУ, 2016. 220 с.
89. Гарнашинська Л. Художня галактика Валерія Шевчука: Постаць сучасного українського письменника на тлі західноєвропейської літератури. К., 2001.
90. Тихоша В., Олексенко В., Гайдученко Г., Нагіна В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Київ: Українське видавництво, 2009. 287 с. 32. Український правопис: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 284 с.
91. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. К., 2003.
92. Українська література XI – XVIII ст. : хрестоматія / уклад.: П.В. Білоус, Г.Д. Левченко, О.П. Білоус; за ред. П.В. Білоуса. К., 2011.
93. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст.: У 4-х кн. К., 2001.
94. Український правопис: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 284 с.
95. Фаріон І. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей): монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. 332 с.
96. Франко І. Із секретів поетичної творчості. К., 1981.
97. Харчук Р. Сучасна українська проза. Постмодерний період. К., 2008.
98. Хороб С. Українська модерна драма кінця XIX – початку XX ст. (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ, 2002.
99. Чижевський Д. Історія української літератури. К., 2003.
100. Шевчук В. Із вершин та низин. Книжка цікавих фактів з історії української літератури. К., 1990.
101. Шевчук В. Муза Роксолянська : Українська XVI – XVIII століть: У 2 кн. Книга друга: Розвинене бароко. Пізнє бароко. К., 2005.
102. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. Київ: Академія, 2004. 408 с.
103. Шумило Н. Під знаком національної самобутності. Українська художня проза і літературна критика кінця XIX – початку XX ст. К., 2003.